

Perusterveydenhuollon avosairanhoidon vastaanoton asiakkaiden käyntisytyt vuonna 2018

Päälöydökset

- 35 terveyskeskuksessa (osuus koko maan väestöstä on 40 prosenttia) terveyskeskuslääkäri kirjaa diagnoosin yli 85 prosentissa käynneistä.
- 13 prosentissa terveyskeskuksista diagnoosi kirjattiin harvemmin kuin joka neljänellä käynnillä.
- Terveyskeskuksessa käytiin lääkärin vastaanotolla yleisimmin ylähengitysteiden akuutin infektion vuoksi.
- Saira- ja terveydenhoitajan luona eniten käyntejä tehtiin terveyden ylläpitoon/sairauden ennaltaehkäisyyn liittyvissä asioissa.

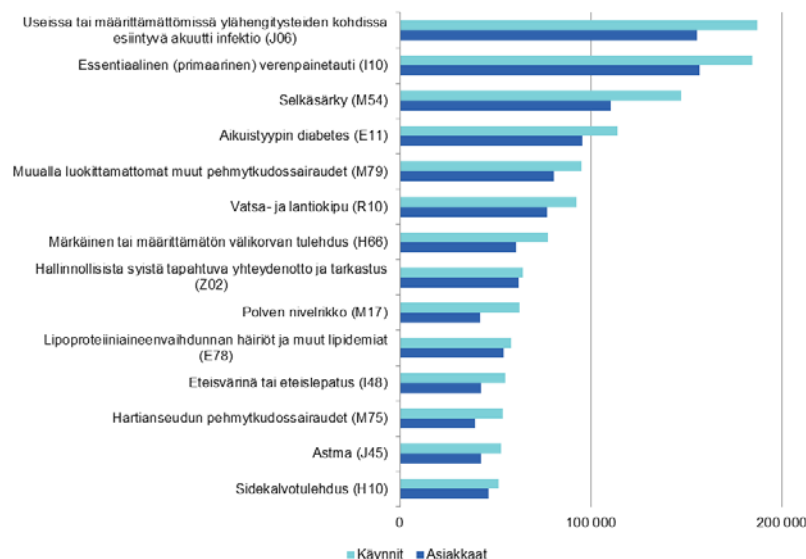
Ylähengitysteiden infektioiden, verenpainetaudin ja selkäsäryn vuoksi käytiin yleisimmin terveyskeskuksessa

Ylähengitysteiden akuutit infektiot, verenpainetauti ja selkäsärky olivat terveyskeskuslääkärin avosairanhoidon vastaanotolla yleisimpiä käyntien diagnooseja vuonna 2018. Yksittäisistä kirjatusta diagnooseista kyynärvarren murtuma aiheutti eniten käyntejä asiakasta kohti, keskimäärin 1,6. Avosairanhoidon lääkärin vastaanottokäyntejä oli 5,1 miljoonaa vuonna 2018.

Sairaanhoitajan ja terveydenhoitajan avosairanhoidon vastaanotoilla käytiin yhteensä 5,0 miljoonaa kertaa vuonna 2018. Eniten käyntejä tehtiin ICPC-2 -käyntisytyluokituksen mukaan kirjattuna terveyden ylläpidon/sairauden ennaltaehkäisyyn vuoksi. Lisätietoja perusterveydenhuollon käynneistä löytyy tilastoraportissa¹.

Avosairanhoidon lääkärin vastaanotolla ICD-10 -luokituksen mukainen diagnoosi oli kirjattu noin 65 prosentissa käynneistä vuonna 2018. Hoitajan vastaanottokäynneissä käyntisyty oli kirjattu 67 prosentissa käynneistä ICPC-2 -luokituksen mukaisesti. Yli 30 terveyskeskuksessa (osuus koko maan väestöstä on 40 prosenttia) terveyskeskuslääkäri kirjaa diagnoosin yli 85 prosentissa käynneistä.

Kuvio 1. Terveyskeskuslääkärin avosairanhoidon vastaanotolla yleisimmät diagnoosit ICD-10 luokituksen mukaan vuonna 2018, asiakkaiden ja käyntien lkm

Kaisa Mölläri
etunimi.sukunimi@thl.fi

Sanna-Mari Saukkonen
etunimi.sukunimi@thl.fi

Diagnoosit avosairaanhoidon lääkäreiden vastaanottokäynneillä

Tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudossairauksien diagnoosiryhmä on terveyskeskuslääkärin avosairaanhoidon vastaanottokäynneillä eniten kirjattu ICD-10 -tautiluokituksen mukainen pääryhmä vuonna 2018. Toiseksi eniten ICD-10 -luokituksen mukaan kirjattuja käynnin syitä on pääryhmässä Hengityselinten sairaudet. (Kuvio 2; [Perusterveydenhuollon avohoidon ICD-10 – käyntisytyt kuutio.](#))

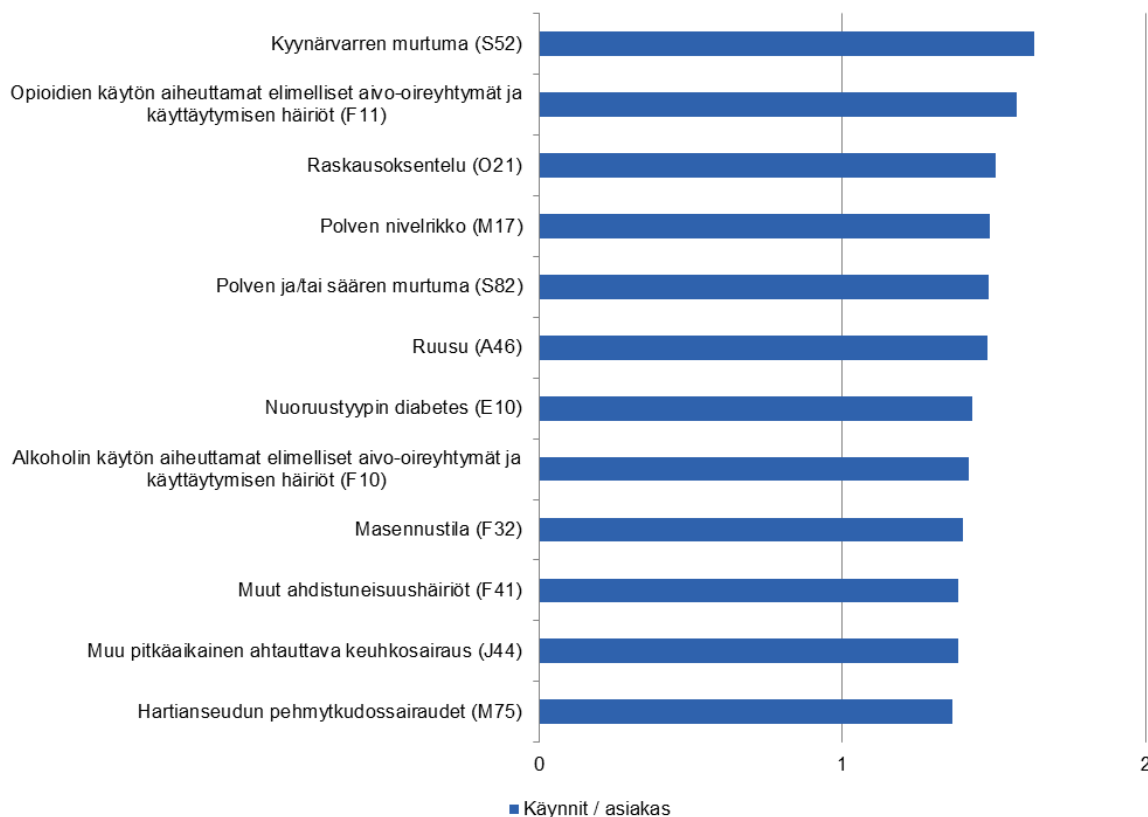
Vuonna 2018 terveyskeskuslääkärin avosairaanhoidon vastaanotolla yleisimpiä ICD-10 -luokituksen mukaisia diagnooseja olivat ylähengitysteiden akuutit infektiot, verenpainetauti ja selkäsärky (kuvio 1; [Perusterveydenhuollon avohoidon ICD-10 – käyntisytyt kuutio.](#))

Kuvio 2. Terveyskeskuslääkärin avosairaanhoidon vastaanoton diagnoosit ICD-10 -luokituksen pääryhmittäin vuonna 2018, lkm

Eniten käyntejä asiakasta kohti suhteutettuna oli kyynärvarren murtuman vuoksi, mistä syystä lääkärin vastaanotolla potilaat kävivät keskimäärin muita useammin, 1,6 kertaa vuonna 2018. Keskimääräistä useamman lääkärikäynnin asiakasta kohti vaati myös muun muassa polven nivelrikko, polven tai säären murtuma, ruusu, raskausoksentelu ja opioidien käytöstä aiheutuneet häiriöt. (Kuvio 3; [Perusterveydenhuollon avohoidon ICD-10 - käyntisytyt kuutio.](#))

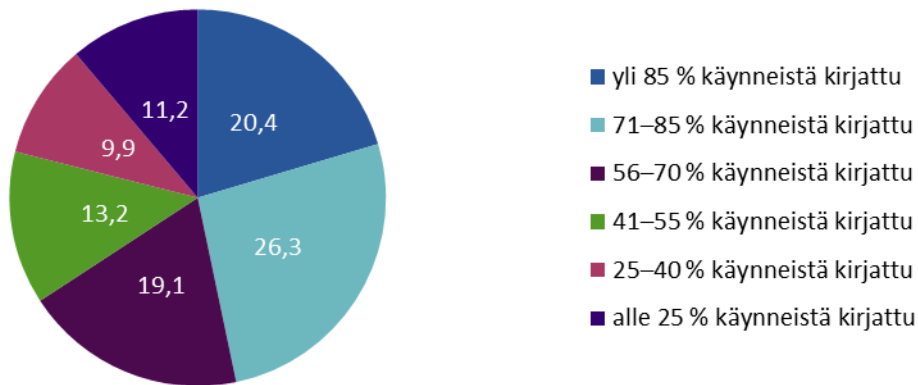
Kuvio 3. Terveyskeskuslääkärin avosairaanhoidon käyntejä asiakasta kohti saman diagnoosin vuoksi ICD-10 luokituksen mukaan vuonna 2018

Terveyskeskuksissa kirjataan asiakkaiden diagnooseja/käyntisyitä sekä ICD-10 -tautiluokitusta että ICPC-2 -käyntisyyluokitusta käyttäen. Suurimmassa osassa terveyskeskuksista lääkärit kirjaavat asiakkaiden käyntien syyt ICD-10 -luokituksella. ICD-10-luokituksen mukainen avosairaanhoidon lääkärin vastaanoton diagnoosi oli kirjattu 64,6 prosentissa käynneistä. ICPC-2-luokituksen mukainen käyntisyö oli noin 8,6 prosentissa käynneistä. Kuitenkin neljässä pääsääntöisesti ICPC-2 -luokitusta käytävässä terveyskeskuksessa (Espoo, Kempele, Salo ja Oulu) diagnoosi oli kirjattu kattavasti, vähintään 84 prosentissa avosairaanhoidon lääkärikäynneistä.

Noin 45 prosentissa terveyskeskuksista diagnoosi kirjataan yli 70 prosentissa lääkärin avosairaanhoidon vastaanottokäyntejä. Kuitenkin hieman yli neljänneksessä terveyskeskuksista diagnoosi kirjataan vain alle puolessa käynneistä. (Kuvio 4.)

Kuvio 4. Diagnoosien kirjausaste lääkärin avosairaanhoidon vastaanottokäynnillä, terveyskeskusten %-osuus

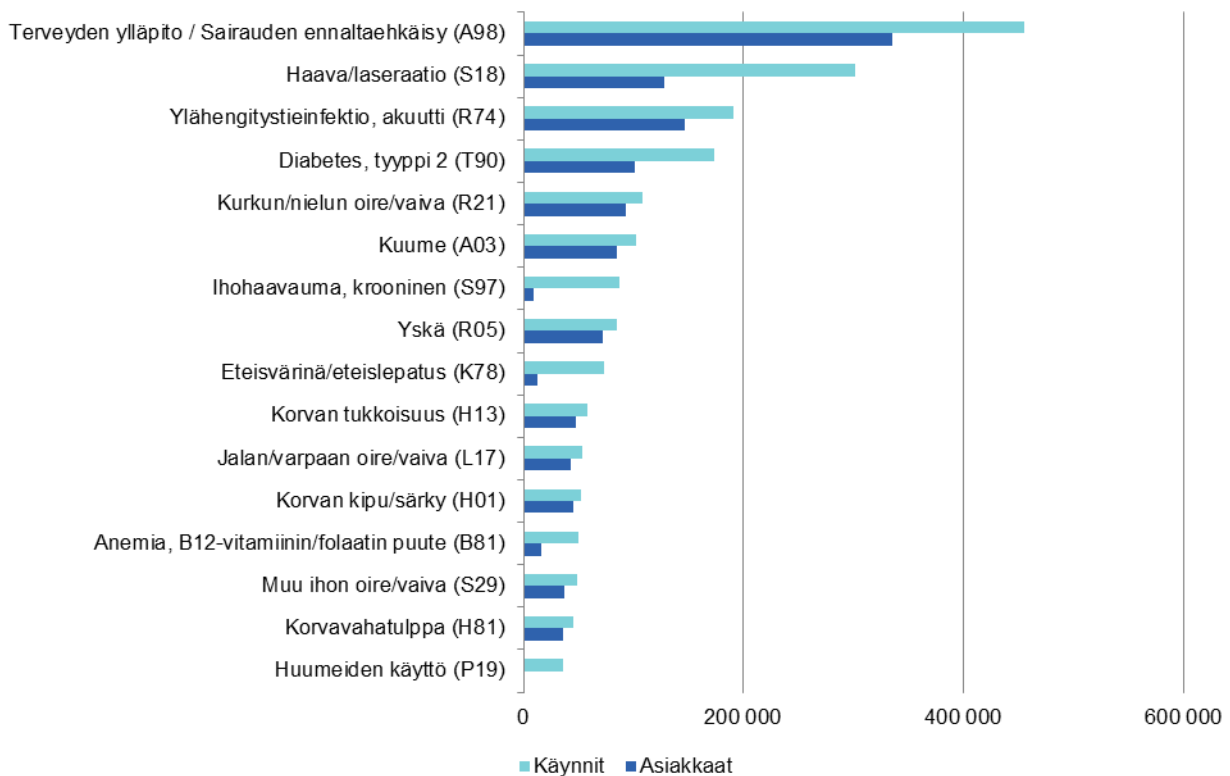

Käyntisyys sairaanhoitajien ja terveydenhoitajien avosairaanhoidon vastaanottokäynneillä

Sairaanhoitajien ja terveydenhoitajien avosairaanhoidon vastaanotoilla käytiin ICPC-2 -luokituksen mukaan eniten terveyden ylläpidon/sairauden ennaltaehkäisyn vuoksi. ICPC-2 -luokka terveyden ylläpito/sairauden ennaltaehkäisy sisältää esimerkiksi aikuisten terveystarkastukset, influenssa- ja muut rokotukset. Hoitajavastaanoton potilaina oltiin usein myös ylähengitysteiden akuuttien infektioiden vuoksi. Muita yleisimpiä käyntisyitä olivat erilaiset haavat, diabetes ja ylähengitystieinfektio. Erilaisilla haavoilla tarkoitetaan kroonisia haavoja (esim. säärihaavat). (Kuvio 5; [Perusterveydenhuollon avohoidon ICPC2 - käyntisyys kuutio.](#))

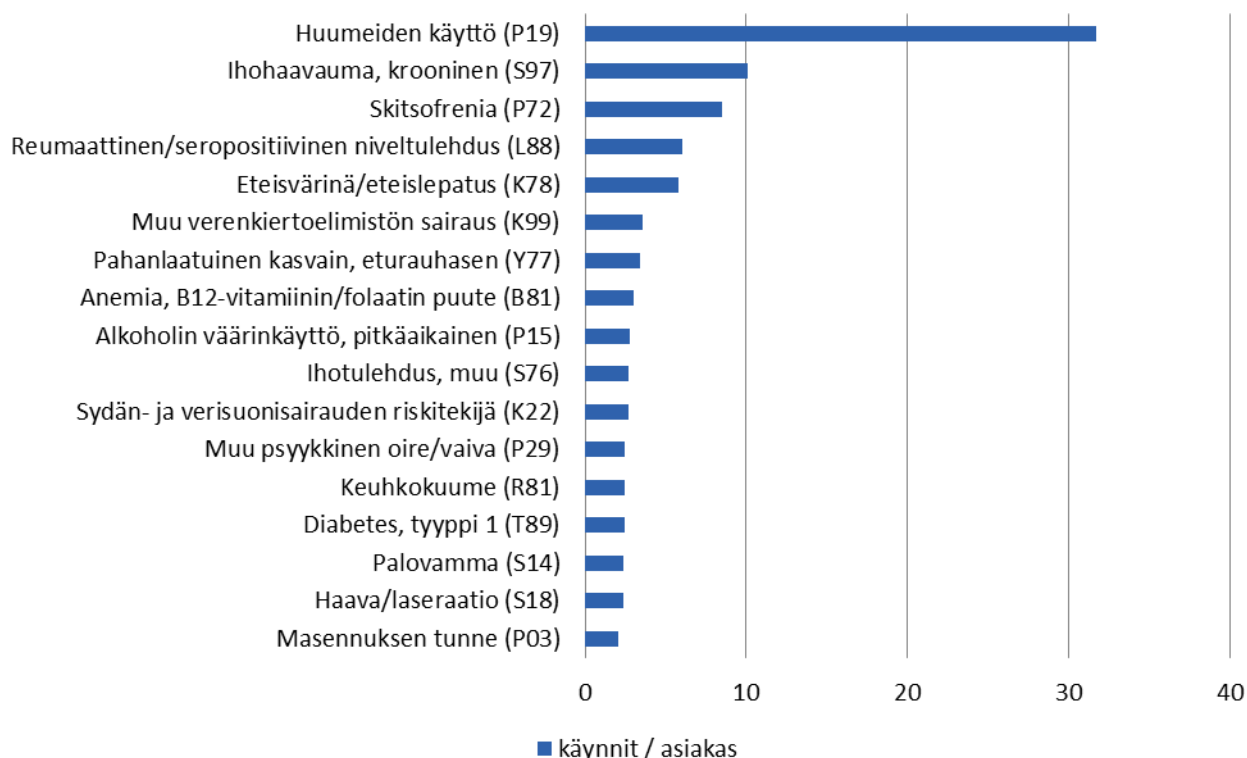
Vuonna 2018 hoitajat kirjasivat ICPC-2 -luokituksen mukaisesti 67 prosenttia avosairaanhoidon vastaanottokäynneistä. Vastaavasti kirjattiin ICD-10 käyntisyys noin kahdeksassa prosentissa käynneistä.

Kuvio 5. Sairaanhoidajan tai terveydenhoitajan avosairanhoidon vastaanoton yleisimmät käyntisytyt ICPC-2 -luokituksen mukaan vuonna 2018, asiakkaiden ja käyntien lkm

Tarkasteltaessa kahtakymmentä yleisintä hoitajien ICPC-2 -luokituksen mukaan kirjaamaa avosairanhoidon vastaanotto-käyntiä oli asiakasta kohti suhteutettuna eniten käyntejä, keskimäärin 32, käyntisyillä P19 Huumeiden käyttö. Huumeiden käyttö oli merkitty käyntisyiksi 1 120 asiakkaalla. Toiseksi eniten, keskimäärin 10 asiakasta kohti kirjattiin käyntisyille S97 Kroonisten ihohaavauman vuoksi vuoden 2018 aikana, käyntisyys oli merkitty 8 680 asiakkaalla. (Kuvio 6; [Perusterveydenhuollon avohoidon ICPC2 - käyntisyys kuutio.](#))

Kuvio 6. Sairaanhoidajan ja terveydenhoitajan avosairaanhoidon käyntejä asiakasta kohti saman käyntisyyn vuoksi ICPC-2 luokituksen mukaan vuonna 2018

Käsitteet ja määritelmät

Asiakas: Asiakas on perusterveydenhuollon avosairaanhoidon palveluja käyttävä tai palvelun kohteena oleva henkilö.

Avosairaanhoido: Asiakkaan terveysongelman tai sairauden hoitoa varten annettavat päivystysluonteiset tai ennalta sovitut palvelut. Huom. Ennalta sovittua avosairaanhoidoa on esimerkiksi pitkäaikaissairauksien (diabetes, astma, verenpainesairaudet, reumataudit, dementia jne.) seuranta.

Kuntaliitto – ICPC-2 Perusterveydenhuollon luokitus: ICPC-2 on perusterveydenhuollossa kansainvälisesti laajimmalle levinnyt potilaan hoitoon hakeutumisen syitä ja terveysongelmia kuvaava koodisto.

Käyntisyty: Käyntisytytieto ilmaisee muun kuin lääkärin näkemyksen vastaanottokäynnillä käsitellystä ja/tai hoidetusta oireesta, vaivasta tai sairaudesta. Lääkärit eivät kirjaa tietoa käyntisytyistä, vaan ainoastaan diagnoositietoa.

Käyntisytytieto kirjataan joko ICPC-luokituksella tai vaihtoehtoisesti ICD-luokituksella, jos käyntisyty perustuu lääkärin aiemmin tekemään diagnoosiin. Käyntisytyä voi olla yksi tai useampia²

² [Potilastiedon rakenteisen kirjaamisen opas, osa 1. Versio 2018](#). Toim: Taina Jokinen, Heikki Virkkunen. THL

Diagnoosi: Diagnoosi ilmaisee lääketieteellisesti määritetyn taudin. Sillä tarkoitetaan taudin olemassaolon ja laadun määrittävää taudin kuvausta. Lääkärit kirjaavat aina diagnoosin, eivät tietoa käyntisyytä. Diagnoosit kirjataan perusterveydenhuollossa ICD- tai ICPC-luokituksella. Suosituksena perusterveydenhuollossakin on käyttää ICD-luokitusta³.

THL - Tautiluokitus ICD-10: Sosiaali- ja terveysministeriö on määrännyt kirjeellään WHO:n ICD-10 tautiluokituksen ja pohjoismaisen leikkausluokituksen käyttöön ottoa koskevassa määräyksessä (1995:81) ICD-10 luokituksen käytön pakolliseksi tautien ja kuolinsyiden merkitsemisessä potilasta koskeviin asiakirjoihin. Saman määräyksen mukaan THL julkaisee ja päivittää Tautiluokituksen suomalaista versiota, antaa asiasta tarkempia ohjeita ja järjestää asiaan kuuluvaa koulutusta. THL on osaltaan määrännyt ICD-10 luokituksen käytettäväksi Hilmo - Sosiaalihuollon ja terveydenhuollon hoitoilmoituksia tehtäessä tilastointia varten³.

<https://thl.fi/tilastot/kayntisytyt/pth>

³ [Potilastiedon rakenteisen kirjaamisen opas, osa 1. Versio 2018](#). Toim: Taina Jokinen, Heikki Virkkunen. THL

Besöksorsaker bland klienterna inom primärvårdens öppna sjukvård 2018

Centrala rön

- På 35 hälsovårdscentraler (andelen av hela landets befolkning är 40 procent) registrerar hälsocentralläkaren diagnosen vid över 85 procent av besöken.
- På 13 procent av hälsovårdscentralerna registrerades diagnosen mer sällan än vid vart fjärde besök
- Den vanligaste orsaken till besök hos läkare på hälsovårdscentralen var akut infektion i de övre luftvägarna
- De flesta besöken hos sjukskötare och hälsovårdare gällde hälsovård/förebyggande av sjukdom

Vid infektioner i de övre luftvägarna, blodtryckssjukdom och ryggsmärta var det vanligast att besöka hälsovårdscentralen

Akuta infektioner i de övre luftvägarna, blodtryckssjukdom och ryggsmärta var de vanligaste diagnoserna vid besök hos hälsocentralläkare inom den öppna sjukvården 2018. Av alla enskilda registrerade diagnoser orsakade fraktur på underarmen de flesta besöken per klient, i medeltal 1,6. Antalet besök hos läkare inom den öppna sjukvården var 5,1 miljoner 2018.

Antalet besök hos sjukskötare och hälsovårdare inom den öppna sjukvården var sammanlagt 5,0 miljoner 2018. Registrerade enligt klassifikationen av besöksorsaker ICPC-2 gjordes flest besök för hälsovård/förebyggande av sjukdom. Statistikrapporten innehåller mer information om besöken inom primärvården¹.

Vid 65 procent av besöken hos läkare inom den öppna sjukvården hade en diagnos enligt klassifikationen ICD-10 registrerats 2018. På vårdarens mottagning hade besöksorsaken i 67 procent av fallen registrerats enligt klassifikationen ICPC-2. På över 30 hälsovårdscentraler (andelen av hela landets befolkning är 40 procent) registrerar hälsocentralläkaren diagnosen vid över 85 procent av besöken.

Figur 1. De vanligaste diagnoserna enligt klassifikationen ICD-10 hos hälsocentralläkare inom den öppna sjukvården 2018, antal klienter och besök

Kaisa Mölläri
fornamn.efternamn@thl.fi

Sanna-Mari Saukkonen
fornamn.efternamn@thl.fi

Laatuseloste

Perusterveydenhuollon avohoito

Tilastotietojen relevanssi

Perusterveydenhuollon avohoidon tilasto sisältää tietoja perusterveydenhuollon toiminnasta Hoitoilmoitusrekisterin tietojen pohjalta. Tilasto sisältää tietoja palvelun tuottajasta, väestön palvelujen käytöstä, hoidon saatavuudesta, väestön terveysongelmista, epidemioiden leviämisestä, asiakkaan/potilaan kotikunnasta ja sukupuolesta, käynneistä ikäryhmittäin, palvelumuodoittain ja yhteystavoittain, käyntisyistä, toimenpiteistä ja jatkohoidosta, lääkityksestä ja rokotuksista sekä lasta odottavien naisten sekä lasten ja nuorten terveyden edistämiseksi tehdyistä tarkastuksista (Avohilmo-opas⁴).

Tilasto on tarkoitettu toiminnan seurannan, arvioinnin, valvonnan ja ohjauksen tueksi terveydenhuollon ammattihenkilöille, hallintoviranomaisille, suunnittelijoille ja tutkijoille, jotka tarvitsevat ajantasaista tietoa terveyskeskusten palvelutuotannosta Suomessa. Tilaston pohjana olevan hoitoilmoitusrekisterin tietosisältöä ja tiedonkeruuta sekä raportointia kehitetään yhteistyössä tiedontuottajien ja käyttäjien kanssa.

Tilaston tietojen keruu perustuu Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta annettuun lakiin (668/2008) sekä lakiin sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä (159/2007).

Menetelmäkuvaus

Perusterveydenhuollon tilasto perustuu palveluntuottajilta saatuihin tietoihin, jotka poimiintuvat potilastietojärjestelmistä suoraan ammattilaisten tekemistä kirjauksista asiakkaiden tietoihin (Avohilmo-tiedot).

Uusia tietoja, päivityksiä ja muutoksia Avohilmoon toimitettuihin tietueisiin vastaanotetaan Avohilmo-rekisteriin jatkuvasti. Ajantasaisin Avohilmo-tieto on saatavilla [THL:n verkkosivuilla tietokantaraporteilta](#). Tilastoraportissa esitetään poiminta-ajankohtien mukainen tieto. Tämä tilastoraportti perustuu THL:lle 9.4./10.4.2019 mennessä Hilmo-rekisterin osarekisteriin Avohilmoon tulleisiin tietoihin ja päivitettyihin tietokantaraportteihin. Käyntisyiden kirjaamiskattavuustiedot terveyskeskuksittain on poimittu 2.4.2019.

Tilastossa käytetyt luokitukset sekä tiedonkeruun ohjeet on kuvattu avohoidon [Avohilmo-oppaissa](#) sekä [THL:n verkkosivuilla](#). Keskeiset käsitteet ja määritelmät kuvataan erikseen tilastoraportin tekstiosassa.

Tietojen kattavuus

Perusterveydenhuollon avohoidon käyntitiedot saatiin kaikista terveyskeskuksista vuonna 2018. Avohilmo-rekisterin tietoihin vastaanotetaan tarvittaessa korjauksia takautuvasti viimeisen kuluneen vuoden aikaisia tapahtumia koskien. Aineiston kattavuus paranee siten vielä tilastovuoden loputtua ja tilastoraportin julkaisuajankohdan jälkeen.

Avohilmo-rekisterin tietoihin vastaanotetaan tarvittaessa korjauksia takautuvasti viimeisen kuluneen vuoden aikaisia tapahtumia koskien. Aineiston kattavuus paranee siten vielä tilastovuoden loputtua ja tilastoraportin julkaisuajankohdan jälkeen.

Tietojen tarkkuus ja luotettavuus

Tilaston perusjoukko muodostuu kaikista niistä henkilöistä, jotka käyneet perusterveydenhuollon avosairaanhoidon vastaanottokäynnillä vuoden aikana. Perusterveydenhuollon järjestämisestä vastaava kunta on vastuussa myös tietojen toimittamisesta THL:ään silloin, kun palvelu ostetaan esimerkiksi yksityiseltä palveluntuottajalta.

4 Avohilmo. Perusterveydenhuollon avohoidon ilmoitus 2018. Määrittelyt ja ohjeistus: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-302-925-5>

Tietojen oikeellisuus on riippuvainen tiedonantajien toimittamien tietojen laadusta ja oikeellisuudesta. Avohilmo-tiedot toimitetaan THL:ään sähköisesti kerran vuorokaudessa tapahtuvalla automaattisella poiminnalla potilastietojärjestelmästä.

Tietojen laatua seurataan THL:ssä ja tietojen tuottajien toimesta [Avohilmon pikaraportilta](#), joka päivittyy päivittäin. Pikaraporteilta seurataan tiedonkeruun kattavuutta ja laatua.

Avohilmon kautta kerättävistä tiedoista muodostuu myös rokotusrekisteri. Osa Avohilmo-tietojen laadun ja kattavuuden tarkistamista on rokotusrekisteriin kuukausittain tehtävät rokotustietojen täydellisyys tarkistukset. ([Rokotusrekisterin laatuseloste](#).)

Tiedonantajiin ja tietojärjestelmätoimittajiin ollaan yhteydessä, mikäli laadussa havaitaan puutteita. Avohilmo-aineiston korjaaminen tapahtuu aina tiedon tuottajan toimesta. Tarvittaessa Avohilmoon vastaanotetaan päivittyneitä/korjattuja aineistoja viimeisen vuoden ajalta.

Tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tilastoraportti julkaistaan kun Avohilmo-tietojen oletetaan olevan riittävän kattavalla tasolla ja sisältävän valtaosan palvelutuottajien korjauksista tilastovuoden tietoihin. Tietojen korjaaminen on kuitenkin mahdollista tämän jälkeenkin ja päivittyneet tiedot huomioidaan seuraavan vuoden tilastoraportissa.

Ajantaiset tiedot tietokantaraporteilta

Päivittäin päivityttävältä [Avohilmon pikaraportilta](#) on saatavilla tietoja perusterveydenhuollon avohoidon tapahtumista. Kuukausittain päivittyvät [tietokantaraportit](#), eli tiivisteet ja kuutiot, mahdollistavat käyttäjän omat valinnat ja tiedonhaun rekisteriaineistosta. **Tiivisteillä** tarkoitetaan valmiiksi tehtyä koostetta aihealueen keskeisistä tiedoista. **Kuutiot** mahdollistavat tietojen monipuolisemman tarkastelun. Perusterveydenhuollon avohoidon käyntitietoja voi tarkastella vuodesta 2015 alkaen alue-, palveluntuottaja- ja asiakasnäkökulmasta.

Perusterveydenhuollon hoitopääsyn tiedot on saatavilla kuukausittain päivittyviltä [tietokantaraporteilta](#). Hoitopääsytiedoista on myös saatavilla kaksi kertaa vuodessa päivittyvät [tilastoraportit](#).

Perusterveydenhuollon avohoidon käyntisyistä ja toimenpiteistä on saatavilla kuukausittain päivittyvät [tietokantaraportit](#) sekä tilastoraportti käyntisyistä.

Tilasto- ja indikaattoripankki [Sotkanetistä](#) vuosittain päivittyviä tietoja on mahdollista tarkastella kunta, maakunta ja koko maan tasolla väestöön suhteutettuna ja absoluuttisina lukuina. Lisäksi tiedot julkaistaan [THL:n Tietoikkunassa](#)

Laajemmin aihekohtaisilla tilastoraportteilla raportoidaan vuosittain perusterveydenhuollon avohoidon käyntitietoja eri ammattiryhmissä ja palvelumuodoissa, käyntien syitä avohoidon käynneillä sekä terveyskeskuksien vuodeosastojen tietoja potilaista, hoitopäivistä ja -jaksoista. Tilastoraporttien tarkempi julkaisuaikataulu ilmenee [THL:n julkaisukalenterista](#).

Tilastojen yhtenäisyys ja vertailukelpoisuus

Poisto-/hoitoilmoitusjärjestelmä on ollut käytössä Suomen terveydenhuoltolaitoksissa vuodesta 1967 lähtien. Poistoilmoitus (hoidon päättämislmoitus) muuttui hoitoilmoitukseksi vuoden 1994 alusta. Järjestelmä on alun perin kattanut ainoastaan erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon laitoshoidon.

Perusterveydenhuollon avohoidon käyntitiedot (Avohilmo) tulivat osaksi hoitoilmoitusjärjestelmän tiedonkeruuta vuonna 2011. Avohilmo-tiedonkeruu korvasi vuonna 2002 aloitetun niin kutsutun Notitia-tiedonkeruun ja samalla tiedonkeruu muuttui sähköisellä tiedonsiirrolla suoraan potilastietojärjestelmistä tapahtuvaksi.

Tietojen saatavuus ja selkeys

THL:n toimintaa koskeva yleiset yksityisyyden suojaa turvaavat ja viranomaisten toimintaa määrittelevät lait kuten EU:n yleinen tietosuojalaki (TSA, (EU) 2016/679), tietosuojalaki (TiSL, 1050/2018) ja julkisuuslaki (JulKL, 621/1999) sekä

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksesta annettu laki (668/2008) ja asetus (675/2008). Tietojen luovuttamisen ehdoista ja tutkimuslupien hakemisesta tietoja löytyy [THL:n verkkosivuilta](#).

Vuonna 2017 julkaistiin ensimmäistä kertaa erillinen [tilastoraportti perusterveydenhuollon avosairaanhoidon vastaanotokäyntien käyntisyistä vuosilta 2015–2016](#). Vuonna 2018 julkaistiin [tilastoraportti vuoden 2017 tiedoista](#). Aikaisemmin diagnoosi-/käyntisyystietoja on julkaistu tilastoraportissa: [Perusterveydenhuolto 2014](#). Tarkasteltavassa aineistossa on huomioitu mukaan kaikki käynneillä tehdyt diagnoosi-/käyntisyyskirjaukset. Yhdellä käynnillä diagnooseja/käyntisyitä voi olla yksi tai useampia. Tilastoraportti julkaistaan [THL:n verkkosivulla](#). Tilaston tiedot ovat saatavilla [tietokantaraporteilta](#).

Tässä tilastoraportissa julkaistaan asiakkaiden diagnoosit/käyntisyys ICD-10 - ja ICPC-2 -luokitusten mukaisesti lääkärin, sairaanhoitajan ja terveydenhoitajan avosairaanhoidon vastaanotokäynneillä vuonna 2018. Raporttiin on poimittu Avohilmo-aineistosta kolmen merkin tarkkuudella ICD-10 -luokituksen mukaiset diagnoosit. ICPC-2 -luokituksen mukaisista käyntisyistä on poimittu luokituksen alin taso.

Sairaanhoitajat ja terveydenhoitajat käyttävät yleisimmin käyntisyiden kirjaamisessa ICPC-2 -luokitusta. Tilastoraportissa tarkastellaan erikseen lääkärin ja hoitajien avosairaanhoidon vastaanoton diagnoosi-/käyntisyyskirjauksia molempien luokitusten mukaan tehdyillä kirjauksilla.

Muiden palvelumuotojen ja ammattiryhmien asiakkaiden käyntien syitä on saatavissa THL:n verkkoraporteilla Avohilmon [tietokantaraporteilla](#): kuutioissa ja tiivisteissa.

Käynnillä voi olla yksi tai useampia diagnooseja/käyntisyitä. Yhden käynnin aikana terveydenhuollon ammattilainen voi ottaa kantaa useampaan asiakkaan ongelmaan. Raportointiin on otettu mukaan kaikki käynnillä kirjatut diagnoosit/käyntisyys. Muut tiedot on poimittu Avohilmo-rekisteristä yhteystavalla käynti vastaanotolla, palvelumuodolla avosairaanhoito ja ammattiryhmistä lääkärit sekä sairaanhoitaja että terveydenhoitaja vuodelta 2018. Kävijäryhmä -luokituksen mukaisia yhteisökäyntejä ei ole otettu mukaan tähän raportointiin.

Perusterveydenhuollon avohoidon käyntisyystietoja on saatavilla myös [Sotkanet-indikaattoripankissa](#), [THL:n Tietokannassa](#), Tilastollisessa vuosikirjassa ja [perusterveydenhuollon tietokantaraporteista](#).

Perusterveydenhuollon avohoidon ja suun terveydenhuollon käyntisyys (kuutio, tiiviste), tiedot esitetään

- ICD-10 -koodit esitetään kolmen merkin tarkkuudella kunkin palvelumuodon viisi yleisimmin käytettyä diagnoosia eri ICD-10 pääryhmistä
- yhteystavat (käynti vastaanotolla, kotikäynti, työpaikkakäynti, sairaalakäynti)
- asiakkaan kotikunta/maakuntajaottelu
- vuositaso, myös kuluva vuosi
- palvelumuodoittain
- ammattiryhmittäin
- ikäluokittain
- sukupuolittain
- mittareina: käyntisyys/lkm, asiakas, käyntisyys/asiakas

Perusterveydenhuollon avohoidon ja suun terveydenhuollon käyntisyys (kuutio, tiiviste), tiedot esitetään

- ICPC-2-koodit esitetään kunkin palvelumuodon viisi yleisimmin käytettyä käyntisyitä ICPC-2 pääryhmittäin
- yhteystavat (käynti vastaanotolla, kotikäynti, työpaikkakäynti, sairaalakäynti)
- asiakkaan kotikunta/maakuntajaottelu
- vuositaso, myös kuluva vuosi
- palvelumuodoittain
- ammattiryhmittäin
- ikäluokittain
- sukupuolittain
- mittareina: käyntisyys/lkm, asiakas, käyntisyys/asiakas

Tilastovuonna 2018 perusterveydenhuollon avosairaanhoidon käyntisyiden tilastoraportin erityiskysymykset

Potilaan diagnoositieto kuuluu valtakunnallisesti yhdenmukaisella tavalla koodattaviin perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteisiin rakenteisiin tietoihin⁵. Perusterveydenhuollossa diagnoosin/käyntisyyn tallennuksessa voidaan vaihtoehtoisesti käyttää joko ICD-10- tai ICPC-2-luokitusta. Jokaisella Avohilmon palvelutapahtumalla tulisi olla kirjattuna diagnoosi/käyntisyys, eli mitä asiaa, ongelmaa tai ongelmia käynti koski. Kaikkien avosairaanhoidon lääkärikäyntien diagnoosien kirjausaste vuonna 2018 oli 64,6 prosenttia ICD-10- ja 8,6 prosenttia ICPC-2-luokituksella. Sairaana- ja terveydenhoitajien avosairaanhoidon vastaanottokäyntien käyntisyiden kirjausaste oli 8,1 prosenttia ICD-10- ja 66,9 prosenttia ICPC-2-luokituksella.

31 terveyskeskuksessa kirjattiin diagnoosit vuonna 2018 yli 85 prosenttisesti ICD-10- luokitusta käyttäen avosairaanhoidon lääkärin vastaanotoilla (taulukko 1). Lääkärin avosairaanhoidon vastaanotolla 18 terveyskeskuksessa diagnoosi oli kirjattu harvemmin kuin joka neljännellä käynnillä (taulukko 2). Diagnoosit kirjattiin neljässä terveyskeskuksessa (Espoo, Kempele, Oulu, Salo) yli 80 prosenttisesti ICPC-2-luokituksella (taulukko 3.). Lisäksi Eurassa, Janakkala-Hattulassa ja Utsjoella käytettiin molempia luokituksia diagnoosien kirjaamisessa siten, että kirjaamiskattavuus oli yli 75 prosenttia lääkärin avosairaanhoidon vastaanotolla. Yhteensä siis terveyskeskuksissa, jotka vastaavat 40 prosentin osuutta koko väestöstä, kirjattiin avosairaanhoidon lääkärin vastaanotolla diagnoosit vähintään 85 prosentissa käynneistä.

Taulukko 1. Terveyskeskukset, joilla diagnoosien kirjausaste lääkärin vastaanottokäynneillä ICD-10-luokitusta käyttäen yli 85 prosenttia vuonna 2018

Palveluntuottaja	Kirjausaste	Asiakkaat	Käynnit
90497 Sipoon terveyskeskus	100	7 359	14 759
90686 Uudenkaupungin terveyskeskus	100	9 836	21 133
60804 Attendo Tohmajärvi sosiaali- ja terveysterveystoiminta	100	2 533	6 003
90758 Siun sote – Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveysterveystoiminta /terveydenhuolto	99	61 534	128 098
40318 Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä	98	1 743	3 023
90551 Tyrnävän terveyskeskus	98	2 914	6 458
60792 Attendo terveysterveystoiminta Rääkkylä	97	1 435	4 050
90545 Turun kaupunki	95	64 008	134 753
60834 Sulkavan terveysasema	94	1 349	2 880
90237 Keravan terveyskeskus	94	14 310	32 082
90426 Porvoon sosiaali- ja terveyskeskus/terveydenhuolto	94	16 645	32 634
90208 Kangasalan kunta	93	17 397	41 329
90546 Pellon kunta	92	2 130	5 274
90615 Heinolan terveyskeskus	92	11 172	28 507
90550 Tuusulan terveyskeskus	90	13 461	27 914
90153 Vantaan kaupunki	90	80 095	189 921
90332 Loviisan terveyskeskus ja sairaala	90	8 085	18 729
90726 Riihimäen seudun terveyskeskus	90	18 286	40 337
90709 Haminan terveyskeskus	89	11 154	26 484
90259 Kokkolan kaupunki	88	1 643	2 148
90362 Muuramen terveysasema ja terveyskeskussairaala	88	5 857	14 262
90152 Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveysterveystoiminta/terveydenhuolto	88	246 548	543 677
90419 Pirkkalan kunta	87	10 788	27 144
60840 Attendo Oy, Sysmä	87	2 145	4 899
90631 Someron terveyskeskus	87	5 941	17 646

⁵ Potilastiedon rakenteisen kirjaamisen opas, osa 1. Versio 2018. Toim: Taina Jokinen, Heikki Virkkunen. THL

90125	Euran terveyskeskus	86	4 958	11 468
90479	Sallan terveyskeskus	86	2 297	5 374
90228	Kauniaisten terveyskeskus	85	4 055	8 585
90303	Lapinlahden terveyskeskus	85	5 097	11 918
60839	Kolmostien Terveys Oy	85	6 329	18 117
90644	Paimion-Sauvon terveyskeskus	85	5 896	12 700

Lähde: Avohilmo-aineisto 2.4.2019

Taulukko 2. Terveyskeskukset, joilla diagnoosien kirjausaste lääkärin vastaanottokäynneillä oli alle 25 prosenttia vuonna 2018

Palveluntuottaja		Kirjausaste	Asiakkaat	Käynnit
90626	Sote kuntayhtymä/Perusturvaliikelaitos Saarikka	24	11 128	28 650
90163	Hämeenkyrön terveyskeskus	24	6 870	17 071
90361	Korsholms hälsövärdscentral	24	8 093	14 663
90543	Tornion terveyskeskus	23	7 718	14 495
90389	Oulaisten terveyskeskus ja vuodeosasto	22	3 755	8 806
90171	Inarin terveyskeskus	21	5 324	12 571
90625	Pelkosenniemen-Savukosken terveyskeskus	21	1 198	2 846
90735	Peruspalvelukuntayhtymä Kallio/perusterveydenhuolto	20	12 733	26 515
90718	Kemiönsaari-Kimitoön	19	3 884	9 219
90501	Sodankylän terveyskeskus	18	5 847	16 077
90357	Muhoksen kunta	15	4 521	10 750
90334	Lumijoen terveyskeskus	13	976	2 029
90298	Kemijärven terveyskeskus	13	5 958	15 333
90168	Ikaalisten terveyskeskus	12	5 207	12 089
90699	Närpes hälsövärdscentral	12	5 517	12 364
90675	Malax-Korsnäs hälsövärdscentral	11	2 956	5 354
90603	Ylitornion terveyskeskus	10	2 355	5 865

Lähde: Avohilmo-aineisto 2.4.2019

Taulukko 3. Terveyskeskukset, joissa lääkärin avosairaanhoidon vastaanottokäynneillä käytetty ICPC-2 -luokitusta diagnoosin kirjaamiseen vähintään puolessa käynneistä vuonna 2018

Palveluntuottaja		Kirjausaste	Asiakkaat	Käynnit	ICD10 kirjattu	ICPC2 kirjattu
90236	Kempeleen terveyskeskus	94	7 420	16 790	2 417	13 685
90124	Espoon kaupunki	92	92 281	208 356	24 824	184 288
90719	Salon seudun kansanterveystyön kuntayhtymä	90	27 200	63 907	2 490	56 205
90179	Janakkalan-Hattulan terveyskeskus	87	7 136	15 773	5 062	9 215
90125	Euran terveyskeskus	86	4 958	11 468	9 362	6 196
90390	Oulun terveyskeskus	84	57 394	111 757	3 279	92 971
90559	Utsjoen terveyskeskus	75	833	2 165	161	1 518

Lähde: Avohilmo-aineisto 2.4.2019